

معادباوری؛ راہکارها و پیامدها

طاهرہ السادات میرفخرانی

- سرشناسه : میرفخرانی، طاهره‌السادات، ۱۳۶۵-
 عنوان و نام پدیدآور : معادباوری؛ راهکارها و پیامدها/ طاهره‌السادات میرفخرانی.
 مشخصات نشر : تهران: مکی، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۹۹ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۹۳-۷-۷-۱۷۲۰۰۰۰ ریال:
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۹۷] - ۱۹۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع : معاد
- Resurrection (Islam)
 معادشناسی
 Islamic eschatology
- رده بندی کنگره : BP۲۲۲
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۸۷۵۶۵۱
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نویسنده: طاهره‌السادات میرفخرانی
 عنوان: معادباوری؛ راهکارها و پیامدها
 طراح جلد: محمدحسین عبدالغفوری
 ویراستار و صفحه‌آرا: فاطمه عسکریان

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱ تیراژ: ۳۰۰ جلد تعداد صفحات: ۱۹۶ صفحه
 قطع: وزیری قیمت: ۱۷۲۰۰۰ تومان شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۹۳-۷-۷-۱۷۲۰۰۰۰
 کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

تلفن درخواست کتاب: ۰۹۰۱۵۷۵۶۲۲۹

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار.....
۱۳	فصل اول: آشنایی با مفاهیم مربوط به معاد.....
۱۵	بار.....
۱۶	معاد.....
۱۶	معنای لغوی.....
۱۷	معاد در قرآن کریم و (فرهنگ دینی معنای اصطلاحی).....
۲۵	فصل دوم: اثبات معاد در قرآن.....
۲۹	بخش اول: عدم مانع در وقوع معاد.....
۲۹	شبهه علمی.....
۴۲	شبهه عملی.....
۴۶	بخش دوم: امکان وقوع معاد.....
۴۶	استدلال‌های قرآن بر امکان وقوع معاد.....
۵۲	دسته دوم: تطورات شگفت‌آور جنین.....
۵۷	دسته سوم: عمومیت قدرت خداوند در هستی.....
۶۳	دسته چهارم: مرگ و حیات مکرر در جهان گیاهان.....
۷۰	دسته پنجم: مسئله خواب و بیداری.....
۷۱	دسته ششم: نمونه‌های عینی و تاریخی معاد (زنده شدن دسته مردگان).....
۸۳	بخش سوم: ضرورت و دلایل وقوع معاد.....
۸۳	اول: برهان فطرت.....
۸۷	دوم: برهان بقاء روح.....
۸۹	سوم: برهان حقیقت «وحدت».....
۹۰	چهارم: برهان توحید و صدق.....
۹۱	پنجم: برهان حرکت و هدف‌داری.....
۹۳	ششم: برهان حکمت.....
۹۴	هفتم: برهان رحمت.....
۹۵	هشتم: برهان عدل.....
۹۸	بخش چهارم: انبیا و دعوت به معاد.....
۹۸	انبیا و دعوت به معاد.....
۱۰۳	نوح <small>علیه السلام</small> و روز رستاخیز.....

- ۱۰۵..... ابراهیم علیه السلام و معاد انسان‌ها
- ۱۰۷..... موسی بن عمران علیه السلام و اعتقاد به سرای دیگر
- ۱۱۲..... شعیب علیه السلام و سرای آخرت
- ۱۱۲..... مسیح علیه السلام و روز جزا

۱۱۵..... فصل سوم: آثار اعتقاد به معاد

- بخش اول: آثار فردی اعتقاد به معاد
- ۱۲۰..... سکون و آرامش معنوی
- ۱۲۲..... مسئولیت‌پذیری و موقعیت‌شناسی
- ۱۲۹..... کنترل غرایز و شهوات
- ۱۳۲..... تهذیب و خودسازی
- ۱۳۴..... انجام اعمال صالح و اجتناب از گناه
- ۱۳۵..... شهامت و شجاعت در پاسداشت آموزه‌های اخلاقی و دینی
- ۱۳۹..... امید و رجا
- ۱۴۳..... عبرت‌آموزی
- ۱۴۴..... اصلاح نگرش انسان به دنیا و بی‌اعتنایی به جلوه‌های فریبنده آن
- ۱۴۵..... انفاق
- بخش دوم: آثار اجتماعی عقیده به معاد
- ۱۴۸..... حاکمیت اعتدال دینی و رفتاری در جامعه
- ۱۴۸..... پرورش فضایل اخلاقی
- ۱۴۹..... تأمین عدالت اجتماعی
- ۱۵۰..... ضامن اجرای تکالیف الهی
- ۱۵۱..... نتیجه
- ۱۵۲..... بخش سوم: آثار اخروی باور به معاد
- ۱۵۳..... یک: خشنودی خدای متعال و ورود به بهشت
- ۱۵۳..... دو: نجات از آتش جهنم

۱۵۵..... فصل چهارم: غفلت از معاد، پیامدها و علل آن

- بخش اول: پیامدهای غفلت از معاد
- ۱۵۷..... سلطه‌گری و زورمداری
- ۱۵۷..... مفاسد اقتصادی
- ۱۵۷..... پذیرش سخن باطل
- ۱۵۸..... بهانه‌تراشی و حق‌ستیزی و تکذیب پیامبران
- ۱۵۹.....

۱۶۰	ریاکاری
۱۶۱	گرایش به جاذبه‌های مادی
۱۶۲	خودمحوری و خوددرایی
۱۶۳	محروم ماندن از درک پیام حق
۱۶۴	بخش دوم: علل غفلت از معاد
۱۶۴	فرهنگ منحط حاکم در دوران معاصر
۱۶۶	تکبر
۱۶۸	پذیرش ولایت شیطان و تبعیت از وسوسه‌های شیطانی
۱۶۹	دنیا طلبی
۱۷۱	عدم آموزش صحیح اعتقاد به معاد و باور آن
۱۷۳	تعارض رفتار و گفتار مریبان نسبت به معاد
۱۷۳	برداشت نادرست از مفاهیم دینی
۱۷۴	غفلت از آموزه‌های دینی
۱۷۵	فصل پنجم: راهکارهای ایجاد باور معاد
۱۷۷	تأسی به سیره معصومین در ایجاد باور معاد در جامعه
۱۷۷	زنده نگه داشتن «یاد مرگ» در جامعه
۱۸۰	یادآوری معاد و تکرار آن
۱۸۲	توصیف معاد و ویژگی‌های آن
۱۸۲	ایجاد ارتباط اعمال دنیا با سرنوشت فرد در آخرت
۱۸۳	استفاده از تشبیه و تمثیل
۱۸۴	اهتمام به رفع شبهات
۱۸۴	اثبات معاد از راه استدلال عقلی و منطقی
۱۸۵	توجه به عوامل عاطفی در ایمان به معاد
۱۸۶	ظهور آثار ایمان به معاد در رفتار و کردار معصومان <small>علیهم‌السلام</small>
۱۸۷	ترویج فرهنگ و اخلاق دینی در بعد نظری و عملی
۱۸۸	تبیین دقیق زهد و آخرت‌گرایی منطبق با آموزه‌های اصیل دینی
۱۹۰	همراهی علم و عمل
۱۹۱	خوبنشین‌داری اخلاقی و دینی
۱۹۳	کلام آخر
۱۹۴	فهرست منابع

پیشگفتار

در تربیت عوامل زیادی مورد توجه قرار می‌گیرند که دارای سطوح مختلفی از تأثیرگذاری جهت تربیت انسان می‌باشند. آنچه در میان این عوامل تربیتی، بسیار متفاوت است، توجه به عقیده معاد می‌باشد. این عامل که مهم‌ترین روش برای تربیت حقیقی انسان است، دارای ظرافت‌ها و عمق بسیاری است که جنبه‌های مختلفی از آن با توجه به آیات قرآن کریم، در این کتاب مورد توجه قرار می‌گیرد.

اسلام جهان بینی و رسالت خویش را بر سه پایه اساسی مبدأ، معاد و نبوت بنا کرده است و باور و ایمان به آن‌ها را ضامن حیات تلقی نموده است که موجب رنگ‌آمیزی الهی زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها می‌گردد.

اعتقاد به معاد یعنی ایمان به دادگاه عظیمی که هیچ شباهتی به دادگاه‌های جهان ما ندارد و همه اعمال ما در آنجا حاضر است. کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین آن‌ها همه پرونده دارد. انسان باید به مطالعه پرونده خود بنشیند و خود باید قاضی و داور خویش باشد و هیچ‌گونه انکاری نیز در این میان وجود ندارد.

معادباوری به زندگی مفهوم می‌بخشد. چنین عقیده‌ای می‌تواند زندگی انسان را به کلی دگرگون نماید و به عنوان یک درس عالی تربیتی، روح و جان انسان را پرورش دهد و از آن همه جنایاتی که از یک انسان مادی ممکن است سر بزند و طبق عقیده‌اش با فنا و نابودی‌اش همه آن‌ها نیز نابود می‌شوند، باز دارد؛ زیرا او در تفکر معادباوری خویش، خود و جهان را با دید واقع‌بینانه می‌نگرد و خویش را موجودی می‌داند که از اصل فاصله گرفته و باید زمانی برسد که روزگار وصل خویش را در یابد. آدمی با تمام وجود باور به معاد را می‌پذیرد و به زندگی خویش رنگ و بوی اخلاقی می‌دهد؛ زیرا چنین مخلوقی حقانیت معبود الهی را پذیرفته و با اعتقاد به عالم دیگر، می‌داند.

بشریت راه‌های بسیاری را در راستای برون رفت از بحران‌های اجتماعی مطرح می‌سازد؛ اما تا زمانی که اعتقاد به معاد نباشد، این راه‌ها نمی‌توانند تغییری اساسی در وضعیت فعلی به وجود آورند. اعتقاد به معاد است که می‌تواند انسان را به سمت تشکیل خانواده ببرد و خانواده سالمی را به وجود بیاورد. در این صورت ضرورت و اهمیت این موضوع بیشتر احساس می‌شود؛ زیرا بسیاری از آسیب‌ها و بحران‌های خانوادگی و اجتماعی به دلیل عدم اعتقاد به معاد است.

مقدمه که در آغاز نوشتار می‌توان بدان اشاره کرد این است که خداوند پس از هستی بخشیدن به وجود آدمی؛ مالک، مدیر و مربی او نیز هست و شرایط زیست و کمال او را با ارسال پیامبران الهی معین نموده است. از این رو می‌توان دریافت خواست و حکمت الهی اقتضا دارد جزای مناسبی نسبت به عملکرد شایسته

و ناشایسته انسان در مسیر بندگی در نظر گرفته شده باشد بر این مبنا:

- قرآن به عنوان راهنمای بشر در رسیدن به کمال، گویای وجود سنت الهی است و بیانگر اصل تأثیر متقابل در عالم یا همان رابطه عمل و عکس العمل در سراسر زندگی انسان در این زمینه است.

- بندگان الهی در هر نگاه، گفتار، قدم و ... در حال اثرگذاری و اثرپذیری اند که پاداش و جزا را به دنبال می‌آورد و نتیجه آن سود یا زیان اخروی است.

- قرآن در بیان مراحل دریافت این سود و زیان مرحله اول را دنیا و مرحله دوم را دوره پس از مرگ و در قیامت معرفی کرده است.

- قرآن کریم از طریق ایجاد باور به جزای ربوبی و تأثیر آن در زندگی فردی و اجتماعی در بیان معارف، در صدد تصحیح عملکرد بندگان در مسیر بندگی و هدایت الهی بر آمده است.

بر این اساس انشا الله در این کتاب بر آنیم که از رهگذر بیان نقش و تأثیر باور معاد در جهت‌دهی به زندگی فردی و اجتماعی انسان و در نتیجه اصلاح جامعه انسانی، به طور مستقل نتایج باور معاد در جوانب گوناگون فردی و اجتماعی زندگی انسان را که تا کنون در هیچ کتاب و پایان نامه مستقلی مورد بحث و بررسی قرار نگرفته، بازبایی و واکاوی کنیم.

این کتاب با الهام از فرهنگ قرآنی در زمینه نحوه ایجاد معادباوری در جامعه و تأثیرات شگرف آن، راهکارهایی را ارائه می‌نماید؛ زیرا لازم است:

- افراد ضمن تمرین در محاسبه دقیق اعمال خویش، نسبت به انجام اعمال مثبت «تأثیرگذاری فرد در خانواده و جامعه» تشویق شوند و در نقطه مقابل افراد از انجام اعمال منفی و ناشایست دور گردند.
- از طریق ایجاد روابطی سالم بر مبنای معاد باوری و تأثیرات آن، بنیاد خانواده‌های سالم را بنا نهیم و به عبارت دیگر در راه رسیدن به خانواده مطلوب اسلامی گام برداریم.

- به وسیله مسئولیت‌شناسی بر مبنای معاد باوری و تأثیرات آن، جهت بهبود روابط اجتماعی و همچنین بهره‌وری مفید از نیروی کاری افراد شاغل در تمامی سطوح جامعه و در تمام رده‌های مسئولیتی بهره جویم و به عبارت دیگر راه رسیدن به جامعه‌ای مطلوب «جامعه اسلامی» را که آرزوی همگان است هموار سازیم.
اهدافی که این نوشتار در پی آن هست بدین شرح است:

- ۱- ضرورت بازگشت به قرآن و استفاده از معارف قرآنی در زوایای گوناگون زندگی
- ۲- تقویت باورهای اعتقادی در جامعه نسبت به این معارف قرآن؛ خاصه بحث معاد یا جزای ربوبی؛ اصلاح عملکرد فردی و اجتماعی جامعه
- ۳- تبیین جایگاه اعتقاد به معاد و تأثیرات آن در زندگی فردی و اجتماعی

برای رسیدن به این اهداف منابعی موجود هست از جمله:

- ۱- پایان‌نامه‌ای تحت عنوان جلوه‌های تجسمی قیامت از دیدگاه قرآن که آقای کرم سیاوشی به راهنمایی نهله غروی نائینی در دانشگاه تربیت مدرس انجام داده است.
 - ۲- پایان‌نامه‌ای با عنوان آثار تربیتی یاد معاد در زندگی انسان که نگارنده آن آقای محمد بایرامی خانشیر است و به راهنمایی حجه الاسلام و المسلمین دکتر سید رضا مؤدب انجام شده است.
 - ۳- در کتاب انسان و جهان بحث نقش اعتقاد به معاد در زندگی اجتماعی بسیار فشرده و ضمنی آمده است، و در کتاب معاد از نظر روح و جسم مطالب بسیار کلی مطرح شده است، که به آسانی نمی‌توان از آن در رابطه با این موضوع استفاده کرد.
- همچنین تعداد فراوانی مقالات که هر کدام به نحوی ابعادی چون رابطه دنیا و آخرت، بحث معاد جسمانی و یا نقد نظریات افراد صاحب‌نظر را انجام داده‌اند لکن در این زمینه تفاوت‌هایی بنیادین در این نوشته‌ها موجود است اولاً این کارها (خصوصاً دو پایان‌نامه نام‌برده) بنا به گفته تهیه‌کنندگان آن^۱ بر پایه روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام و بیانات بزرگان از علماء فراهم شده است ثانیاً تفاوت میان باور معاد و یاد معاد وجود دارد و ثالثاً نوشتار حاضر جامعیت تأثیر این باور را در زندگی فردی و اجتماعی مورد بررسی قرار خواهد داد.